

ΛΑΤΙΝΙΚΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ
29 ΜΑΪΟΥ 2013
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1. Όλα είναι αξιοθρήνητα στους εμφύλιους πολέμους, αλλά τίποτα (δεν είναι) πιο αξιοθρήνητο από την ίδια τη νίκη. Αυτή κάνει τους νικητές αγριότερους και πιο αχαλίνωτους (απ' ό,τι συνήθως), ώστε, ακόμα και αν δεν είναι τέτοιοι από τη φύση τους, να εξαναγκάζονται να γίνουν από ανάγκη. Πράγματι, η έκβαση των εμφυλίων πολέμων είναι τέτοια πάντοτε, ώστε όχι μόνο να γίνονται αυτά τα οποία θέλει ο νικητής, αλλά ακόμα (ώστε) να κάνει ο νικητής το χατίρι εκείνων, με τη βοήθεια των οποίων κερδήθηκε η νίκη.

Ενεργώντας κάτω από την επιρροή αυτών πολλοί, όχι μόνον αχρείοι αλλά και άπειροι, αν τον είχα τιμωρήσει, θα έλεγαν ότι αυτό έγινε σκληρά και τυραννικά. Τώρα καταλαβαίνω πως, αν αυτός φτάσει στο στρατόπεδο του Μανλίου, όπου κατευθύνεται, δε θα υπάρξει κανείς τόσο ανόητος, που να μη βλέπει ότι έγινε η συνωμοσία, και κανείς τόσο αχρείος, που να μην το ομολογήσει.

Παρατηρήσεις

B1. bellum civile
miserrimum
ipsum
victoribus
feroci
talis
exitu
earum
auxilium
auctoritas
plus
huic
castrorum
stultam

B2. reddidisti
sunto
cogeretur
faciendum
vult
obsequentur
peperisti
animadversum- animadversu
dixerint
intellexisse
perveniebatis
intende

vidissemus
fatebuntur

Γ1α.

miserius: κατηγορούμενο στο υποκείμενο nihil (μέσω του εννοούμενου est)
ferociores: κατηγορούμενο στο αντικείμενο victores (μέσω του reddit)
bellorum: γενική υποκειμενική στο exitus
iis: αντικείμενο (σε δοτική) στο obsequatur
id: υποκείμενο στο ειδικό απαρέμφατο factum esse (ετεροπροσωπία)
fore: ειδικό απαρέμφατο, αντικείμενο στο ρήμα intellego
coniurationem: υποκείμενο στο ειδικό απαρέμφατο esse factam (ετεροπροσωπία)

Γ1β. in bellis, quae civilia sunt

Γ1γ. Cicero scripsit bellorum enim civilium exitus tales esse semper, ut non solum ea fierent, quae vellet victor, sed etiam ut victor obsequeretur iis, quorum auxilio victoria parta esset.

Γ2α. Δευτερεύουσα επιρρηματική παραχωρητική πρόταση (που εισάγεται με τον παραχωρητικό σύνδεσμο etiamsi).

Εκφέρεται με έγκλιση υποτακτική, γιατί δηλώνει μία υποθετική κατάσταση που, και αν δεχτούμε ότι αληθεύει, δεν αναιρεί το περιεχόμενο της προσδιοριζόμενης πρότασης (ut... cogantur).

Ειδικότερα, εκφέρεται με χρόνο ενεστώτα (non sint), γιατί σύμφωνα με τον κανόνα της ακολουθίας των χρόνων εξαρτάται από ρήμα αρκτικού χρόνου (cogantur: υποτακτική ενεστώτα) και εκφράζει το σύγχρονο στο παρόν-μέλλον.

Γ2β. Δευτερεύουσα αναφορική πρόταση (που εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία quae).

Εκφέρεται με έγκλιση υποτακτική, λόγω έλξης από την προηγούμενη σματική πρόταση ut... fiant.

Ειδικότερα, με χρόνο ενεστώτα (velit), γιατί σύμφωνα με τον κανόνα της ακολουθίας των χρόνων εξαρτάται από ρήμα αρκτικού χρόνου (fiant: υποτακτική ενεστώτα) και εκφράζει το σύγχρονο στο παρόν-μέλλον.

Η πρόταση είναι αναφορική προσδιοριστική στο ea.

Γ2γ. **Εξαρτημένος υποθετικός λόγος:**

Υπόθεση: si iste in Manliana castra pervenerit (υποτακτική παρακειμένου)

Απόδοση: neminem tam stultum fore (ειδικό απαρέμφατο μέλλοντα)

Ανεξάρτητος υποθετικός λόγος:

Υπόθεση: Si iste in Manliana castra perveniat (οριστική συντελεσμένου μέλλοντα)

Απόδοση: nemo tam stultus erit (οριστική μέλλοντα)

Πρόκειται για υποθετικό λόγο του α' είδους που εκφράζει ανοιχτή υπόθεση στο μέλλον.

Υπόθεση δυνατή ή πιθανή στο παρόν μέλλον:

Υπόθεση: Si iste in Manliana castra perveniat (υποτακτική ενεστώτα)

Απόδοση: nemo tam stultus sit (υποτακτική ενεστώτα).